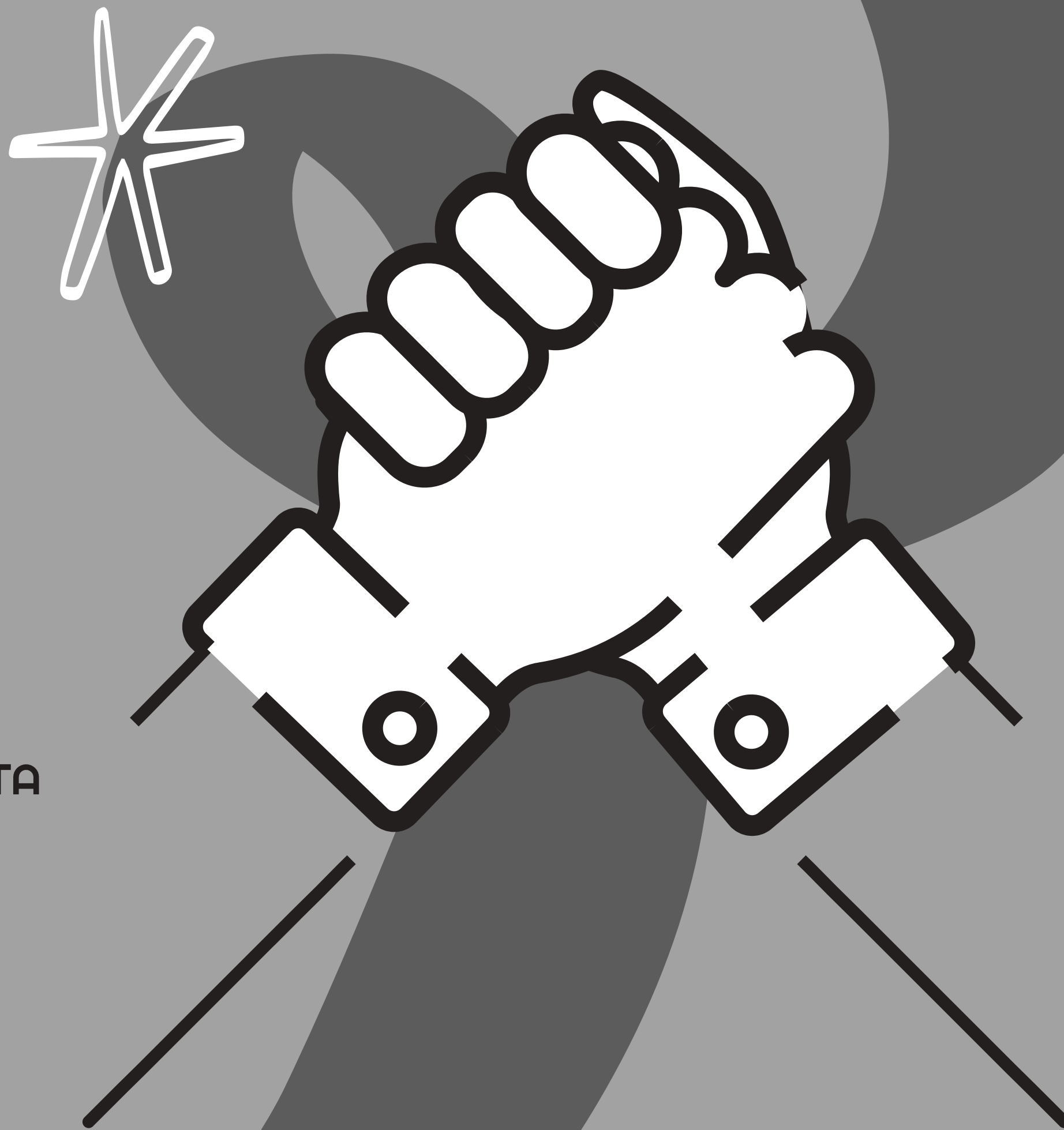

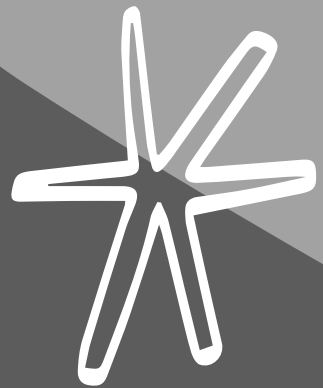
**ТЕМА: ІНСТИТУЦІЙНІ
МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В
УКРАЇНІ**

**УЛЬЯНОВА Г.А., ФАКУЛЬТЕТ УРБАНІСТИКИ ТА
ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ, 2 КУРС,
ГРУПА ЗПУАМ-24**

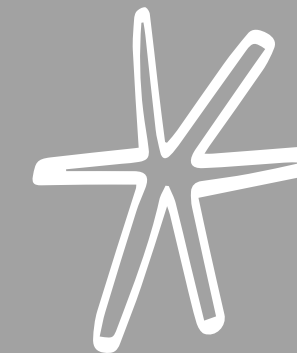
АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Зумовлена стійким поширенням корупційних практик у системі публічного управління, що негативно впливає на соціально-економічний розвиток, інвестиційну привабливість держави, реалізацію реформ та міжнародний імідж України. Корупційні ризики залишаються характерною ознакою діяльності окремих органів влади, що знижує результативність державної політики та ускладнює виконання стратегічних завдань розвитку. В умовах євроінтеграційного курсу особливого значення набуває формування дієвих інституційних механізмів запобігання корупції, здатних забезпечити превентивний характер антикорупційної діяльності та стабільність правопорядку.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

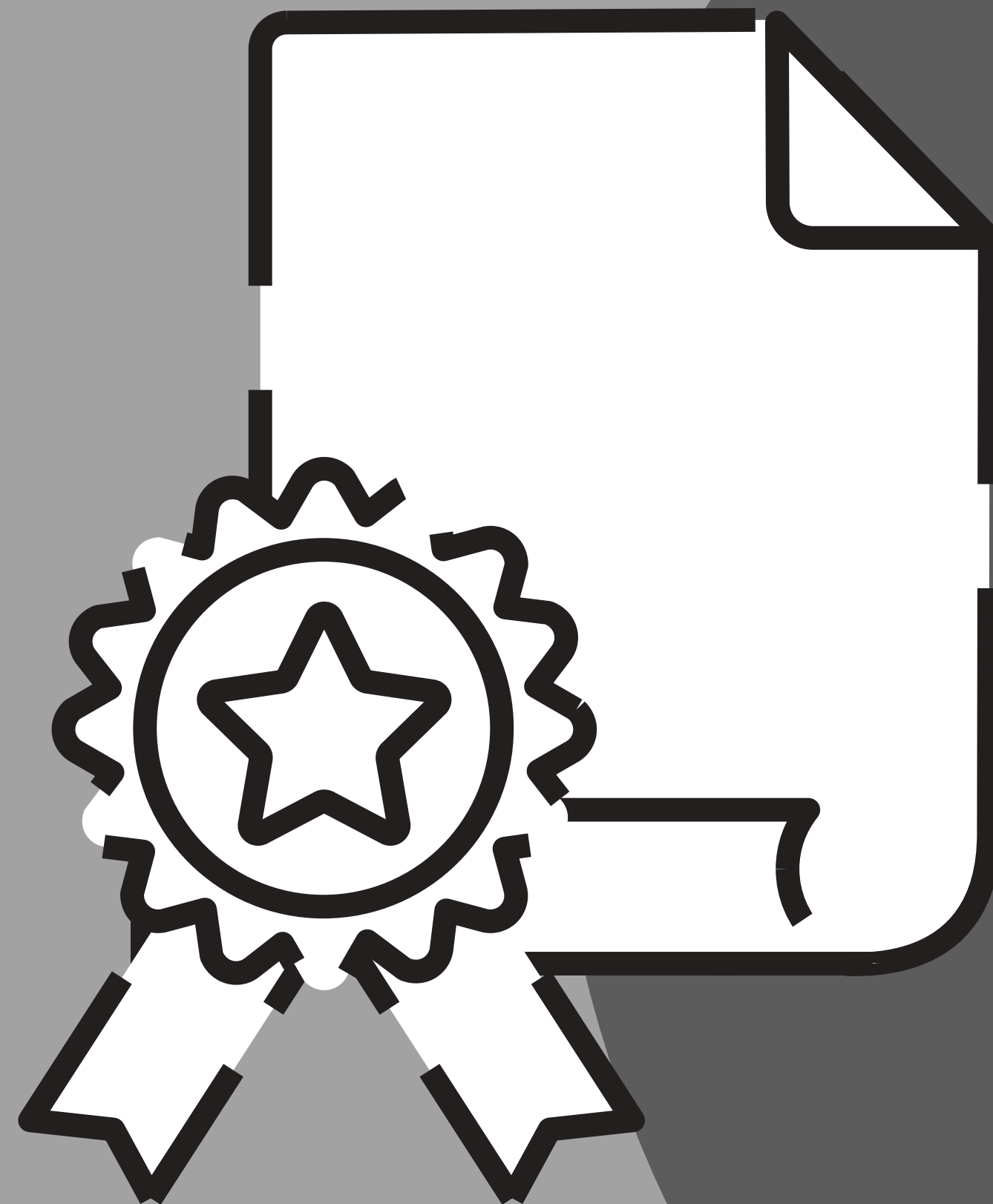

Мета проведеного мною дослідження полягає в обґрунтуванні напрямів підвищення ефективності інституційних механізмів публічного управління у сфері запобігання корупції з урахуванням сучасних викликів та національної практики.

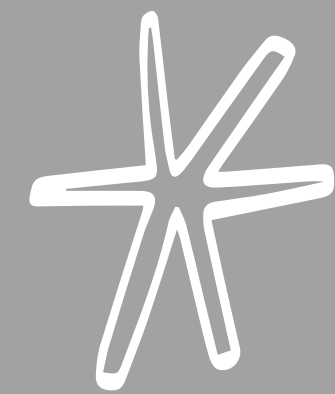
Для досягнення поставленої мети у роботі передбачалося виконання таких завдань: аналіз теоретичних підходів до розуміння корупції та запобігання корупційним проявам; характеристика принципів і механізмів антикорупційної політики; дослідження системи суб'єктів публічного управління у сфері запобігання корупції; оцінка стану нормативно-правового забезпечення; проведення емпіричного аналізу результативності діяльності антикорупційних інституцій; формулювання пропозицій щодо вдосконалення інституційних механізмів.

ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

True leadership begins with integrity, not authority. Leaders who uphold ethical principles guide others with fairness and empathy. They prioritize the common good over personal gain and inspire those around them to act with conscience, discipline, and respect, fostering environments of loyalty, transparency, and excellence.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

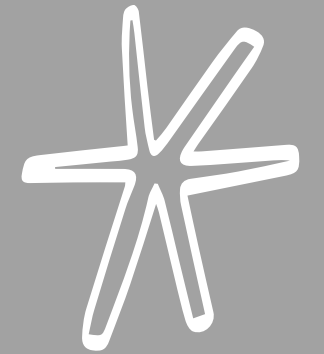
Під корупцією розуміють використання особою, яка має відповідні службові обов'язки та повноваження, свого офіційного становища або пов'язаних із ним можливостей для здобуття неправомірної вигоди.

Аналіз законодавчого визначення, закріпленого у Законі України «Про запобігання корупції», дозволив акцентувати увагу на превентивному спрямуванні державної політики, орієнтованої на недопущення зловживання службовим становищем і неправомірної вигоди. Водночас відсутність чіткого та уніфікованого підходу до співвідношення понять «запобігання», «боротьба» і «протидія» корупції створює складнощі для формування узгодженої антикорупційної стратегії.

Понятійний апарат антикорупційного законодавства потребує подальшої уніфікації та систематизації з урахуванням міжнародних стандартів і національних особливостей публічного управління.

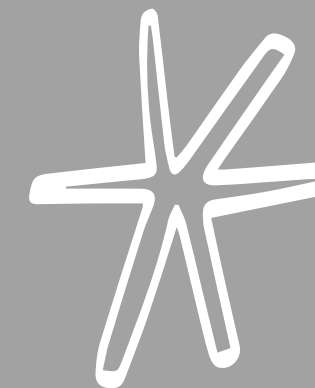

ПРИНЦИПИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА 2021–2025 РОКИ»

Найменування принципу	Сутність принципу
Оптимізація функцій держави та місцевого самоврядування	Усунення дублювання повноважень між органами, призупинення малоефективних функцій із високим рівнем корупції до впровадження безпечних процедур, уникнення конфлікту повноважень.
Цифрова трансформація та відкритість	Впровадження цифрових інструментів і відкриття даних для підвищення прозорості діяльності органів влади й зниження рівня корупційних ризиків.
Заміна корупційних практик зручними законними механізмами	Створення доступних і правових способів задоволення потреб громадян і бізнесу, що унеможлиблює необхідність звернення до корупційних інструментів.
Невідворотність юридичної відповідальності	Забезпечення покарання за корупційні дії для всіх учасників правовідносин, що має стримувальний ефект та демонструє принципову позицію держави щодо боротьби з корупцією.
Суспільна нетерпимість до корупції та культура доброчесності	Формування негативного ставлення до корупційної поведінки в суспільстві, популяризація доброчесності, підвищення поваги до принципу верховенства права як основи демократичного управління.

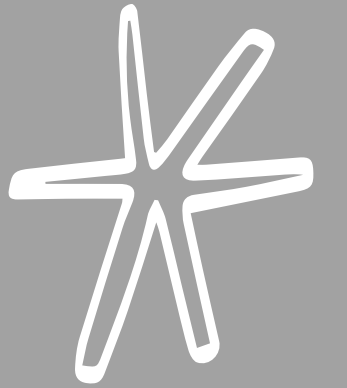
СУТНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Механізми виконують прикладну функцію та включають правові, організаційні, управлінські й цифрові інструменти, спрямовані на зниження корупційних ризиків. Встановлено взаємозв'язок між стратегічними цілями антикорупційної політики та конкретними завданнями, реалізація яких здійснюється через антикорупційні програми, фінансовий контроль, електронне урядування й прозорість публічних процесів.

СТАН СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Антикорупційне законодавство України формувалося фрагментарно та зазнавало численних змін, що негативно позначилося на стабільності й послідовності правового регулювання. Нормативна база у сфері запобігання корупції загалом відповідає міжнародним стандартам, однак характеризується наявністю прогалин, колізій і суперечливих приписів, які ускладнюють практичну реалізацію антикорупційної політики. Особливо проблемними залишаються питання врегулювання процедур повідомлення про корупційні правопорушення, захисту викривачів, здійснення службових перевірок, а також повноцінного функціонування фінансового контролю й електронного декларування, зокрема в умовах воєнного стану.

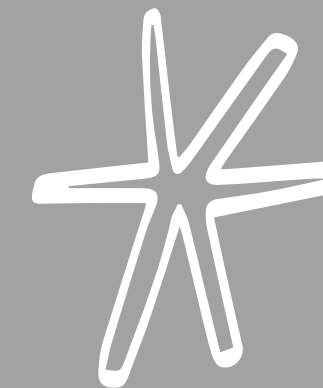

СТАН СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Ухвалення Закону України «Про запобігання корупції» стало переломним етапом у розвитку національної антикорупційної системи, оскільки заклало правові основи для впровадження превентивних механізмів, інституту конфлікту інтересів, електронного декларування та антикорупційної експертизи нормативно-правових актів. Разом із тим подальша правозастосовна практика засвідчила недостатню узгодженість окремих норм і брак ефективних процедур їх реалізації. Обмеження повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції внаслідок рішення Конституційного Суду України суттєво послабило інституційні можливості превентивного контролю, що негативно вплинуло на спроможність держави забезпечувати прозорість і підзвітність публічної служби.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Антикорупційна система України тривалий час розвивалася нерівномірно, без досягнення стійких результатів. Формальне створення спеціалізованих органів і запровадження нових процедур не супроводжувалося належною політичною волею, що обмежувало реальний вплив реформ на рівень корупційних проявів і зумовлювало збереження низької довіри суспільства до публічних інституцій. Недостатня залученість громадянського суспільства, слабкість фінансового й кадрового забезпечення антикорупційних органів, застарілі підходи до контролю декларацій і конфлікту інтересів, а також відсутність ефективного механізму фінансових розслідувань створювали передумови для імітації змін замість системної трансформації.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Разом із тим зафіксовано певні позитивні зрушення, пов'язані з інституційним оновленням антикорупційної архітектури, зокрема створенням Бюро економічної безпеки, перезапуском Національного агентства з питань запобігання корупції та активізацією діяльності Національного антикорупційного бюро України і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури після зміни керівництва. Налагодження взаємодії між НАБУ і САП сприяло посиленню якості досудового розслідування та процесуального супроводу справ. Діяльність Вищого антикорупційного суду продемонструвала стабільність судової практики та відносно високий рівень результативності розгляду корупційних проваджень, що підтверджується статистикою вироків.

Водночас встановлено, що воєнний стан істотно ускладнив функціонування антикорупційних інституцій через обмеження доступу до інформації, скорочення відкритих процедур і кадрові втрати. Показники Індексу сприйняття корупції засвідчують збереження високого рівня недовіри до публічної влади, що посилюється відсутністю вироків у резонансних справах, пов'язаних із використанням бюджетних, оборонних і гуманітарних ресурсів. Окреслено також проблеми порушення підслідності, недостатньої координації між правоохоронними органами, складнощі з проведенням експертиз і затримки у реалізації судової реформи.

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Підтвердив доцільність орієнтації на комплексні превентивні підходи, характерні для демократичних держав. Практика Польщі продемонструвала ефективність поєднання оновлення законодавства, широкої участі громадянського суспільства, просвітницьких заходів і послідовної державної стратегії. Німецька модель показала значення внутрішнього контролю, управління корупційними ризиками, ротації кадрів і персональної відповідальності службовців. Досвід Південної Кореї засвідчив потенціал цифрових інструментів прозорості, які мінімізують особисті контакти між громадянами і посадовцями. Натомість приклади жорстко репресивних моделей підтвердили обмежену ефективність авторитарних методів у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

Загалом проведене дослідження підтвердило, що підвищення ефективності інституційних механізмів протидії корупції в органах публічної влади неможливе без переосмислення підходів до організації діяльності антикорупційних інституцій, запровадження інноваційних форм цифрового нагляду, удосконалення кадрової політики й формування в суспільстві сталого несприйняття корупційних практик. Саме такий комплексний підхід створює основу для зміцнення довіри громадян до органів влади, досягнення реальних результатів у сфері запобігання та мінімізації корупційних проявів.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

